

Mbeti á endje sú fœ Aebre Tshatshu o'o

Uzu á tshe sú mbetince asœke œdœ endjeneke á endje vwa fœ endje, a wuwusœ endje nene. Kashe tœ kœdi toencœ, endje sú fœ Ayuda á endje wuta lima ayindœ Yisu. Anga azu mboerœ lima œrœ kanga fœ endje yé œ bili endje tœ kœkatœ kœyindœrœ.

Mboerœ tœnce ataa, mbetinœ asœke ma adoeké Yisu kœdœ Gbolo noe Ndjaba noe soro. Tshe ropa azu kœ yé œ za soro á ka nene fœ azu. Tshe za undu ye tœ tokóró mboerœ kœdjerœndœ ekperœ noe azu. Mbetince gbota ndje gbetshelœ noe ayindœ Yisu kœgbe dœ œnœ anga azu utshunce lœ Ongboro Ayo. Ataa endje wuwu lima œrœ tshangba kœyindœrœ noe endje nene gbaa, endje sœ lima dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba.

Mbetinœ kurutshelœtœ ye atake:

- Kristu yisœ mara noe Ndjaba (1.1-3)
- Kristu ropa aandjelu (1.4-2.18)
- Kristu ropa Ayosuwa dœ Moyize (3.1-4.13)
- Akwa nganga noe Yisu ropa œnœ anganga Ndjaba lœ Ongboro Ayo kœ ye (4.14-7.28)
- Ayo noe Kristu ropa œneke ala Ongboro Ayo ye (8.1-9.28)
- Mokœ á Kristu má ropa œneke lœ Ongboro Ayo ye (10.1-39)
- Anga agbangba kœyindœrœ lima utshunœ (11.1-12.29)
- Mara kœza yanga fœ Ndjaba (13.1-19)

- Avwala oedoe ndangba abala (13.20-25)

Ndjaba pa o'o lœ awa nœ Gbolo nœ ye

¹ Utshunœ lima, Ndjaba pa o'o fœ aata azœ, tshe pa o'o lœ awa nœ aayi kœgbara o'o; tshe pa o'o fœ endje kpalakpala oedoe pe lœ tshelœ aka mara ndjoro,

² yé ngɔngɔ tœ ndɔngɔlɔ oshonœ asœke á a sœ lœ nœ, tshe pa o'o fœ azœ lœ awa nœ Gbolo á tshe za she kœsœ tœ ayengɔ œrœ kɔ, lœ awa nœ ye ndje dá tshe mbœrœ tshapashɔ.

³ Gbolo kœdœ kœtshi nœ mokɔ nœ ye, tshe kœdœ adjya angwa ye. O'o ama ye sœ dœ gbɔgbɔ yé œtœnœ dá mbœrœ adœke œrœ tshapashɔ para kɔkɔ sœ zœ. Mangba kœdjutɔ ekperœ nœ azu, tshe sœ ga pa kuni Ndjaba á tshe sœ dœ gbɔgbɔ kœropa nœ kɔ ba lafo.

Gbolo nœ Ndjaba ropa aandjelu

⁴ Gbolo ropa aandjelu ye. Dœ tœnœ ataa á Ndjaba za i'iri kpi á rosœ œnœ endje fœ she.

⁵ Atamœ, Ndjaba papa fœ anga andjelu nœ ye bale nene adœke:

«Bœ kœdœ Gbolo nœ mœ,
yé kœto kpeshike, œmœ kœdœ Aba zœ.»

Yé tshe papa ndje o'o tœ upu nœ anga andjelu bale nene adœke:

«Mœ dœ bala Abancœ,
yé tshe dœ bala Gbolo nœ mœ.»

⁶ Kashe dœ lœndɔ á Ndjaba vwa lima eya Gbolo nœ ye ga pa tshapashɔ, tshe pa adœke:

«Œ li adœke aandjelu nœ Ndjaba kɔ gote ga tshat-shu ye.»

⁷ Tshe kpa pa o'o tœ upu nœ aandjelu adœke:

«Mœ mbœrœ adœke aandjelu nœ mœ sœ bata
iširi,

yé mœ mbœrœ adœke aayi akwa nœ ye sœ bata
laiba owo.»

8 Kashe tœ upu nœ Gbolo, tshe pa adœke:

«Uu Ndjaba, ngande tshagbozu nœ zœ sœ waa dœ
waa.

Bœ sœ kœmbœrœ akwa tshagbozu nœ zœ dœ
mara á sœ ndjii.

9 Bœ sœ kœyindœ œrœ á sœ ndjii, yé bœ sœ
kœyiangba ekperœ,

mbœrœ tœnœ ataa, uu Ndjaba, Ndjaba nœ zœ dá
ke bœ adœke bœ sœ dœ yanga,

yé tshe ma adœke œne yindœ zœ kœropa anga zœ.»

10 Tshe kpa pa ndje adœke:

«Gbozu, œbœ dá mbœrœ œshœ pe tœ alinœ ut-
shunœ,

tshalafo kœdœ tshangba akwa ndœ kane zœ.

11 œrœnœ asœke kœ yiwa bala ye, kashe œbœ,
bœ sœpe zœ.

Tshalafo œdœ tshaati œ wuta bata ongboro lœba;

12 bœ vwele œtœnœ bala ga tœnœ bata á endje
vwele yœgbœdœ lœba,

yé endje yapa œtœnœ bata lœba.

Kashe œbœ, bœ sœ kolœ bata á bœ sœ asœmœ yé
ndœngœlœ zœ œ sœ tœnœ nene.»

13 Ndjaba papa fœ anga andjelu nœ ye bale nene
adœke:

«Na œ sœ ga pa kuni mœ,

mœ ko ayingba zœ ga tshakudu ada zœ.»

14 Aandjelu kœdœ ade e? Endje para kœkœ kœdœ
iširi á sœ kœmbœrœ akwa fœ Ndjaba: Tshe sœ

kœvwa endje adœke endje ti kane azu á endje li kœgbø kœshe.

2

Kœshe á gerœ dopanœ

¹ Mbœrœ tœnœ ataa, œ li adœke a shi gbi lœ o'o á a dji œdœ a kœyindœ nœ adœke a djingili awa nene.

² Gbambancœ nene, œdœ o'o á aandjelu pa lima ndœ nœ koematoe ye adœke œtœnœ kœdœ adj a o'o, yé œdœ azu á endje ndi lima tshelœnœ, œdœ azu á endje vwara lima tœ endje tœ kœlisœ o'onœ asœmœ kœgbø lima djofele á li dœ endje,

³ azœ dœ tœ azœ a kpa lœ manœ kotoo œdœ a kœsœ kœmbœrœtœ mara kœshe ataa? Gbozu dá yi lima sœ œrœ tœ upu nœ utshuncœ, manda nœ á azu á endje dji lima she ma kikilinœ fœ azœ.

⁴ Ndjaba to ndje gbøgbø nœ ye ga lœ kœmarœ nœ endje lœ awa nœ ambárá ndjoro, ogboro œrœ dœ tshelœ áká afá kœ, œ ga ndœ lœ awa nœ kœto œrœ nœ ɔtshø Ishiri fœ azu lindœ œneke á lœsu ye yindœ nœ.

Yisu kœdœ ayi kœza kœshe fœ azu

⁵ Gbambancœ nene, Ndjaba zaza tshapashœ nœ tshambatsha á a sœ kœpa tœnœ, fœ aandjelu nene.

⁶ Andaa, anga uzu bale su o'o ala Buku nœ Ndjaba adœke: «Uzu kœdœ de yeka á 6œ kœsœ kœgbe dœ she a?

Too gbolo nœ uzu kœdœ de á 6œ kœko ala zœ ga pa ye a?

⁷ Bœ za she teasho ga tshakudu aandjelu, 6œ za mokœ œdœ kœlisœtœ fœ she.

8 Bœ ko œrœ kœ ga tshada ye.»

Bata á Ndjaba za she tœ gbozu tshapa œrœ kœ, anga œrœ bale á tshapu kœsœ ga tshakudu ye gugu nene. Andaa, a wuwu damba nene adœke Ndjaba ko œrœ para ga tshakudu ye.

9 Kashe œrœ á a sœ kœwu tœnœ dœke: Yisu á Ndjaba za lima she teasho ga tshakudu aandjelu, gbœ mokœ œdœ pe kœlisoetœ lœ kumu kœwu œrœ kanga noe kuzu á tshe tshu. Ataa lœ awa noe ɔtshœ lœsu noe Ndjaba, tshe tshu kuzu tœ upu noe azu kœ.

10 Gbambanœ nene, œ li adœke Ndjaba á tshe mbœrœ œrœ kœ, á sœ kœmbœrœ adœke œrœnœ sœ zœ assœmœ, za Yisu tœ uzu á tshe li lœ awa noe kœwu oyo mbœrœ adœke agbolo ndjoro kœwu mokœ noe ye. Gbambanœ nene, Yisu kœdœ uzu á tshe sœ kœyisœ awa kœsœ fœ endje.

11 Andaa Yisu á tshe sœ kœmbœrœ adœke azu wuta yerce lœ ekperœ noe endje dœ pe endjeneke á endje wuta yeroe, endje sœ dœ Aba bale. Mbœrœ tœnœ ataa dá Yisu sœsœ dœ tshula kœ'e endje adœke aaya œne nene.

12 Yé tshe pa adœke:

«Uu Ndjaba, mœ pa bala o'o tœ upu noe f'irœ zœ fœ aaya mœ,
yé mœ bi itsi kœdonga dœ bœ ugurutœ ukpulu
azu lœ angbœtœ.»

13 Tshe kpa pa adœke:

«Mœ za bala lœsu mœ djigi fœ Ndjaba.»

Yé ga pa noe:

«Wu mœ, œmœ œdœ agbolo á Ndjaba ko endje fœ mœ dœke.»

14 Ataa, bata á agbolo kœdœ azu á endje sœ dœ songba œdœ dœ indji, Yisu wuta ndje awa bale

6ata endje, tshe mbœrœ œrœ kœ nœ mara nœ endje dœ azu. Lœ awa kuzu nœ ye, tshe ropa djaboro á tshe sœ lima dœ gbøgbø nœ kuzu,

¹⁵ œdœ dœ œnœ kœvwara azu á awa kuzu fa lima endje tœ akanga lœ soro endje djigi.

¹⁶ Gbambancœ nene, tshe nana mbœrœ kœti kane aandjelu nene, kashe tshe na mbœrœ aata Abrayamo.

¹⁷ Mbœrœ tœnce ataa, œ li lima adœke tshe wuta awa bale 6ata aayancœ lœ áká œrœ kœ yeka á kœte egerœ nganga Ndjaba nœ lœsu kœwu oyo, á tshe sœ ndjii utshu Ndjaba mbœrœ kœdjerœndœ ekperœ nœ azu.

¹⁸ Gbambancœ nene, 6ata á tshe wu lima oyo dœ tœ ye lœ kœwu lœsu nœ Satana, tshe li ndje kœti kane endjeneke á Satana sœ kœwu lœsu endje ye.

3

Yisu kœdœ egerœuzu kœropa Moyize

¹ Atamœ, aaya mœ, e'e kœdœ ayerœ azu nœ Ndjaba á tshe e 'e ndœ koembœrœ ogo nœ ye ba lafo, 'e meosho ga tœ Yisu á tshe dœ ayi avwa œdœ egerœ nganga Ndjaba nœ kœyindœrœ á a sœ kœmindœ nœ.

² Æ dœ adjapu adœke tshe sœ lima ndjii utshu Ndjaba á tshe ke she ndœ akwa 6ata á Moyize sœ ndje lima ndjii lœ anda nœ Ndjaba djigi.

³ Endje donga ayi kœmœ anda kœropa anda dœ tœ ye. Gbambancœ nene, mokœ nœ Yisu ropa œnœ Moyize.

⁴ Anda bale dœ bale kœ sœ dœuzu á tshe mœ, yéuzu á tshe mœ kœdœ Ndjaba.

5 Andaa, Moyize za lima tœ ye kœmbœrœ akwa dœ lœsu ye bale lœ anda nœ Ndjaba djigi 6ata ayi akwa mbœrœ kœma œneke á li má adœke Ndjaba pa.

6 Kashe Kristu zatœ ye kœmbœrœ akwa dœ lœsu ye bale 6ata Gbolo, yé Ndjaba za she ga tœ kumu akwa lœ anda nœ ye. Anda nœ ye kœdœ azœ œdœ a kœscœpe kolœ kœyindœ nœ yé á sœ kœko lœsu azœ ga tœ œrœ á a sœ kœkate kœgbœ tœnœ dœ yanga.

Azu nœ Ndjaba œ yatoe endje

7 Mbœrœ tœnœ dá ɔtshœ Ìshiri pa adœke:
«Kpesheke, œdœ 'e kœsœ kœdji tshama ye,
8 'e sœsœ dœ ɔgbœ lœsu nene 6ata lœndœ á 'e oma lima dœ Ndjaba,
dœ olo á 'e wu lima lœsu ye 6a lœ kpagagasho.
9 Ba zœ, alaba 'e kœwu lima lœsu mœ dœ kœpara awa kœyu tshelœ mœ,
yé endje wu lima akwa ndœ kane mœ
10 manda ungu zazu bisha (40).
Mbœrœ tœnœ ataa, mœ sœ dœ ókó ga tœ azu nœ oshonœ asœmœ
yé á mœ pa adœke: “Gbetselœ nœ endje sœ kœndi waa dœ waa,
azunœ asœmœ wuwu lima sœ awa mœ nene.”
11 Gbambanœ nene, mœ dara ama mœ lœ ókó nœ mœ adœke:
A wu bala zœ, œdœ endje œ li bala kœyatœ endje 6a ndœ mœ!»
12 Alaya mœ, 'e sœ dœ gbœdjela. Kaka adœke uzu bale ugurutœ 'e sœsœ dœ ekpe lœsu dœ pe sharapu neke á vwa she kœfa tshangba ye fœ Ndjaba nœ sorø nene.

¹³ Kashe 'e to gbɔgbɔ ugurutœ 'e dœ anga 'e ɔlɔ dœ ɔlɔ bata á endje súala Buku adœke œndœ «tshakpesheke» sœpe kœdi tœnœ, mbœrœ adœke ekperœ bibiliuzu bale ugurutœ 'e, á tshe kœwuta dœ ɔgbɔ lɔsu nene.

¹⁴ Gbambancœ nene, œdœ a kœsœpe kœshi gbɔœrr ga tœ ndɔngɔlɔ soro azœ lœ kœyindœrœ bata á a gbɔ lima tœ alinœ, a wuta aayi kœmbœrœ akwa awa bale dœ Kristu.

¹⁵ Endje su gala buku nœ Ndjaba adœke: «Kpesheke, œdœ 'e kœsœ kœdji tshama ye, 'e sœsœ dœ ɔgbɔ lɔsu bata dœ lœkœ á 'e oma lima dœ Ndjaba nene.»

¹⁶ Azu ade dá dji lima tshama ye, yé á oma dœ she a? © dœdœ lima azu kœ á Moyize ko endje wuta tœnœ ga ushu lœ ogo Ezipito nene a?

¹⁷ Yé ade dá Ndjaba sœ lima dœ ókó ga tœ endje manda ungu zazu bisha a? © dœdœ ga tœ azu á endje mbœrœ lima ekperœ yekane á tshu fa lœ kpagagasho nene a?

¹⁸ Yé ade dá Ndjaba dara lima ama ye adœke endje li kœyatœ endje fa ndœ œne nene a? © dœdœ mbœrœ azu á endje oma lima asœmœ nene a?

¹⁹ Yé a wu adœke endje lili lima kœli ga zœ nene mangba ɔgbɔ lɔsu nœ endje.

4

¹ Ndjaba pa lima ndœ nœ fœ azœ adœke a li bala kœyatœ azœ fa toe osho á œne guma fœ azœ. Ataa, ala azœ gbɔ adœke angauzu bale ugurutœ azœ tshatshapu kœli ga zœ nene.

² Gbambancœ nene, a gbɔ ɔtshɔ O'o bata á azunœ asœmœ gbɔ ndje lima. Kashe o'o á endje dji lima

mbœmbœrœ œrœ bale tœ endje nene, mbœrœ aayi kœdji tœnœ dji lima tako kashe endje yi yi lima ndœ nœ nene.

³ Yé azœ á a sœ dœ kœyindœrœ, a li bala kœyatœ azœ 6a tœ osho á Ndjaba pa lima o'o tœ upunœ adœke:

«Mœ dara ama mœ lœ ókó nœ mœ:
Endje li bala kœyatœ endje 6a tœ osho kœyatœsho
nœ mœ nene!»

Ndjaba pa atamœ, kashe osho kœyatœshonœ asœmœ, tshe guma lima kœto tœ ali kœmbœrœ tshapashœ.

⁴ Gbambanœ nene, endje sú tœ upu nœ olo mindu dœ bisha (7) adœke: «Yé Ndjaba ya lima tœ ye dœ olo mindu dœ bisha manda kœka akwa nœ ye kœ.»

⁵ Yé endje kpa su o'onœ asœmœ adœke: «Endje li kœyatœ endje 6a tœ osho nœ mœ nene.»

⁶ Dœ tœnœ ataa, azu á endje dœ lima azu utshunœ kœdji Ùtshœ O'o, endje lili lima kœyatœ endje 6a tœ oshonœ asœmœ nene, mbœrœ endje vwara lima tœ endje kœlisœ Ndjaba ye, andaa anga azu li kœli tœnœ ye.

⁷ Ndjaba kpa za anga olo kœli ga zœ, á tshe e i'irinœ «kpesheke». Olo ndjoro manda nœ, tshe pa lima o'o waa lœ awa nœ Davidi lœ ada mbeti á endje pa tœnœ utshunœ adœke:

«Kpesheke, œdœ 'e kœdji tshama ye,
'e sœsœ dœ ɔgbœ lœsu nene.»

⁸ Yé œdœ Yosuwa kœto lima azu li tœnœ 6a tœ osho nœ kœyatœsho, Ndjaba œ kpa pa má o'o tœ anga angbi olo bala nene.

⁹ Ataa, olo kœyatœsho nœ lœkœ sabata sœ mbœrœ azu nœ Ndjaba.

10 Gbambanœ nene, uzu á tshe li ga lœ kœyatœsho nœ ye, sœ ndje kœyatœ ye manda akwa á tshe mboerœ bata á Ndjaba ya ndje lima tœ ye manda œnœ ye.

11 A pa awwaratœ azœ kœli ga lœ kœyatœshonœ asœmœ, adœke adja mara ɔgbœ lœsunœ asœke koembœmbœrœ adœke uzu bale te nene.

12 Gbambance nene, o'o ama Ndjaba sœ dœ soro œdœ dœ gbɔgbɔ, yé amancœ ki kœropa ingiri yakamba á amancœ sœ bisha. Ⓛ sœ kœli œrrr ga tœ kœkurutshelœ uvuru dœ ishirî, tshelœ kpoto ngbabi dœ vwala. Ⓛ sœ kœwa ngbanga ugurutœ gbetshelœ œdœ o'o á sœ ɓa lœsu uzu.

13 Anga œrcœ bale á Ndjaba mbœrœ á zatœ ye yiwatœ nœ tœ ala ye gugu nene. Ⓛrœ kœ sœ kpendro, ngbi tœ ala ye, yé fœ she dá a li kœpa o'o tœ upu nœ œrœnœ kœ á a mbœrœ.

Yisu kœdœ egerœ nganga Ndjaba nœ azœ

14 A sœ dœ egerœ nganga Ndjaba á œsœ ye li, œshe kœdœ Yisu, Gbolo nœ Ndjaba. Tshe ro tœ lœ tshalafo œ gu ga ndœ Ndjaba. Atamœ, a shi gbœ lœ kœyindœrœ nœ azœ.

15 Gbambanœ nene, egerœ nganga Ndjaba nœ azœ awa bale dœ azœ lœ kœmœ nœ azœ sœ zœ. Satana wu lima lœsu ye lœ œrœ kœ bata á tshe sœ koembœrœ dœ azœ, kashe tshe mboembœrœ ekperœ bale nene.

16 Ataa, a na dœ lœsu azœ djigi ga tœ ngande tshagbozu nœ ɔtshœ lœsu nœ Ndjaba mboerœ á tshe kœwu oyo azœ yekane á kœma ɔtshœ lœsu nœ ye ga ndœ azœ mboerœ kœti kane azœ dœ lœkœnœ á tshe yindœ nœ.

5

¹ Egerœ nganga Ndjaba kɔ, endje ke she ugrutœ azu mbærœ kœmbœrœ akwa tshagurutœ azu dœ Ndjaba tœ upu nœ endje. Akwa nœ ye kœdœ kœko kœtorœ œdœ tokóró mbœrœ ekperœ.

² Tshe li kœsœ dœ ɔmɔ lɔsu ga ndœ azu á endje wuwusœ œrœ nene yé á sœ lœ djingili. Gbam-banœ nene, œshe ndje dœ tœ ye kœdœ uzu á tshe sœ dœ kœmɔ.

³ Yé mbœrœ kœmɔnœ, œ li adœke tshe to tokóró mbœrœ ekperœ nœ azu œdœ ndje mbœrœ œnœ ye dœ tœ ye.

⁴ Uzu bale lili kœketœ ye dœ tœ ye adœke œne dœ egerœ nganga Ndjaba nene. Kashe Ndjaba dá e uzu ndœ kœmbœrœ tœnœ, ɓata á tshe e lima Aro.

⁵ (Etœnœ ataa dá Kristu zaza kœlisœtœ nœ kœwuta egerœ nganga Ndjaba ga tœ ye dœ tœ ye nene; kashe tshe gbɔ ɓa ndœ tsheneke á tshe pa fœ she adœke:

«Ebœ kœdœ Gbolo nœ mœ
kpeshike, œmœ kœdœ Aba zœ.»

⁶ Yé ɓa tœ anga oshonœ, tshe pa adœke:

«Ebœ kœdœ nganga Ndjaba waa dœ waa
ɓa lœ mara nœ Melekisedeke.»

⁷ Lœ sorø ye ɓa pa ɔshɔ, tshe sœ lima kœza awwala dœ ɔgbɔ rawa œdœ dœ ngola fœ tsheneke á tshe li lima kœshe she lœ akuzu, yé Ndjaba yi lima ndœ nœ mbœrœ á tshe li lima œsœ ye dœ kœzatœ ye ga ati fœ she.

⁸ Ataa œshe kœdœ lima Gbolo nœ Ndjaba gbaa, tshe wusœ kœlisœ Ndjaba lœ awa nœ œrœ kanga nœ ye kɔ á tshe wu.

9 Yé manda nœ á Ndjaba fa she lima tœ uzu á tshe li, tshe wuta lima ayi kœza kœshe nœ waa dœ waa fœ azu á endje sœ kœlisœ o'o ama ye.

10 Ndjaba ma she ngbi tœ egerœ nganga Ndjaba lœ mara nœ Melekisedeke.

*Kœgbota tshelœ utu tœ upu nœ kœkatœ
kœyindœrœ*

11 'A sœ dœ o'o ndjoro kœpa tœ upu nœ asœ, kashe kœpandœ ádánœ gbœ waa mbœrœ 'e kpa sœsœ kœdji tshelœkata o'o katsha katsha nene.

12 'E dœ má 6alima aayi kœyisœrœ katshatsha ye. Kashe 'e kpa gbe adœke endje yisœ ali o'o nœ o'o ama Ndjaba fœ 'e. 'E sœpe damba kœgbe dœ kœa ɔngœ, tœ œsœnœ adœke 'e zi ɔgbœ rœgo.

13 Uzu kœ á tshe sœpe kœa ɔngœ, tshe lili kœmircetshelœ ye pa upu nœ œrœ á sœ ndjii nene, mbœrœ œshe kœdœ awaya.

14 Kashe ɔgbœ kœzirœ sœ mbœrœ agbozu á lœ awa nœ œrœ kœ á endje mbœrœ, li kœkurutshelœ ekperœ dœ ɔtshœrœ.

6

1 Mbœrœ tœnœ ataa, a fatœ azœ ndœ kœyisœrœ nœ agbozu yé œ katœ kœyisœrœ nœ agbolo ga manda azœ tœ upu nœ Kristu. A kpa kwak-watœ azœ ndœ œrœ á endje guma utshunœ nene: kœfatshalœsu tœ œrœ á sœ kœyi osho ga lœ kuzu nœ iširi yé œ sœ dœ kœyindœrœ ga ndœ Ndjaba,

2 kœyisœrœ tœ upu nœ batismu, tœ upu nœ kœto kane ga pa azu, tœ upu nœ kœshe lœ akuzu œdœ pe tœ upu nœ kœwa ngbanga nœ waa dœ waa.

3 'E wu œrœ á li dœ azœ adœke a mbœrœ bala œdœ Ndjaba kœyindœ nœ, dœ mœ.

4 Gbambanœ nene, azu á endje wu inglebisho nœ Ndjaba, endje á endje wusœ koetorœ nœ tshalafo á Ndjaba to fœ endje, endje á endje te azu nœ ɔtshœ Ishiri,

5 endje á endje dji o'o ama Ndjaba doe ɔtshœnœ œdœ gbøgbø nœ tshapashœ á na 6a mbatsha

6 yekane á kpa yo, œ li nene adœke endje kpa fatshalœsu endje. Andaa endje kpa sœ kœkuru Gbolo noe Ndjaba ga pa kurushi mbœrœ kœfatshalœsu nœ endje yé œ sœ kœgu she tœ ala azu.

7 ɔedœ ɔshœ kœsœ kœndjoro ungu yavuru ɔlœ dœ ɔlœ yé á ɔko ngwarœ nœ azu á endje lu kœsœ kœga tœnœ, œ yindœ kœpa adœke Ndjaba to kane ye ga pa ɔshœnœ ye.

8 Kashe œdœ œ kœsœ kœzu ishi œdœ gusu á sœ doe ishi, œ sœ dœ ádá bale nene. ɔe sœ ndoo adœke Ndjaba darandœ nœ yé œ sho.

9 Tœ 'e dœ aaya 'a á 'a yindœ 'e waa, 'a yindœ nœ lœ o'o á 'a sœ kœpa tœnœ adœke, 'e sœ kœza ɔtshœ awa á sœ kœto 'e na tœnœ ndœ kœshe.

10 Yé Ndjaba sœ ndjii, tshe lili kœdjerœndœ akwa œdœ kœyindœsho á 'e ma ga tœ i'ri ye lœ awa nœ koembœrœ akwa á 'e mbœrœ lima fœ ayerœ azu œrrr ga tœ ngœngœ asœke nene.

11 Kashe ogo nœ 'a sœ adœkeuzu dœuzu zatœ ye djigi ndœ koembœrœ atamœ œrrr ga tœ ndœngœlœnœ yekane á kœgbø œneke á tshe za lœsu ye ga pa nœ.

12 'E mœmœ nene, kashe 'e za mara koembœrœ œrœ nœ azu á endje gbø œrœ á Ndjaba pa tœnœ

lœ awa nœ kœyindœrœ œdœ kœru lœsu nœ endje ga ndœ ye.

Œrœ á Ndjaba pa tœnœ

13 Lœndœ á Ndjaba pa lima tœ œrœ fœ Abrayamo, tshe dara lima ama ye dœ i'iri ye dœ tœ ye; gbambanœ nene, anga uzu á tshe ropa ye adœke tshe dara ama ye dœ i'iri ye gugu nene.

14 Yé tshe pa adœke: «Adjapu, mœ to kane mœ ga pa zœ waa, yé mœ mbœrœ adœke aata zœ ngba kœropancœ.»

15 Abrayamo sœ lima kœvu dœ ugu lœsu yé tshe gbœ lima œneke á Ndjaba pa lima tœnœ fœ she ye.

16 Azu dara ama endje dœ i'iri uzu á tshe ropa endje, yé œ sœ kœmboœrœ adœke sharapu sœ ugurutœ endje pa o'o á endje dara ama endje lœ kumunœ nene.

17 Andaa, Ndjaba yindœ kœma fœ azu á endje gbœ bala œrœnœ á tshe pa lima tœnœ fœ Abrayamo adœke, sharapu œ sœ tœ upunœ nene. Tshe dara ama ye ndœ kœma adœke, o'o á œne pa dœ lœsu œne bale asœmœ, œne kpa yapa nene.

18 Atamœ, Ndjaba mbœrœ œrœ bisha neke á tshe lili kœyapa tœnœ nene œdœ ndje kœpa wala tœ upunœ nene, mbœrœ kœto gbœgbœ á rosœ nœ fœ azœ. Mbœrœ tœnœ ataa, a sœ dœ ugu lœsu, azœ á a sœ kœkate kœgbœ œrœnœ á a ko lœsu azœ ga panœ asœmœ.

19 Œrœnœ á a ko lœsu azœ ga pa noœ mbœrœ adœke a shi mbœrœ tœnœ. Soro azœ shi mbœrœ tœnœ bata egerœ agba œ shi mbœrœ longo. Œrœnœ asœmœ li kpuru djagakèle rido,

20 á Yisu li 6a zœ utshunœ mbœrœ azœ, yé œ te egerœ nganga Ndjaba waa dœ waa bata Melekisedeke.

7

O'o tœ upu nœ Melekisedeke

1 Melekisedeke kœdœ lima gbozugo Saleme œdœ nganga Ndjaba nœ Ndjaba á tshe ropa œrœ kœ. Melekisedeke na para tshatshu Abrayamo dœ lœkœ á tshe sœ lima koegu tœnœ manda kœnga koshe dœ agbozugo, yé œ to kane ye ga pa ye.

2 Æshe dá Abrayamo ko lima œrœ bale lœ ndjokpanœ á tshe gbœ, fœ she. Utshunœ kœ, ádá i'iri ye kœdœ «gbozugo nœ o'o á sœ ndjii», yé ga pa nœ, œshe kœdœ gbozugo Saleme á yindœ kœpa adœke «gbozugo nœ kœsœ gee».

3 Endje wuwusœ abancœ dœ ayinœ nene, endje wuwusœ o'o tœ upu nœ uwu aalatanœ œdœ olo kœzu she nene, endje wuwu ndje sœ ndøngœlœ sorø ye nene; kashe tshe sœ bata Gbolo nœ Ndjaba: tshe dœ nganga Ndjaba nœ waa dœ waa.

4 'E wu mara á tshe dœ egerœuzu, œshe á ata azœ dœ Abrayamo ko œrœ bale lœ ndjokpa á tshe gbœ lœ koshenœ fœ she.

5 Andaa, kœli dœ awa akwa, aata Levi á endje dœ lima anganga Ndjaba dá lima kœ'eshondœ œrœ bale lœ ndjokpa nœ azu Israyele, œ yindœ kœpa adœke aaya endje á endje kœdœ aata Abrayamo.

6 Melekisedeke sœsœ lima lœ uwu aata Levi nene, kashe Abrayamo to lima œrœ bale lœ ndjokpa fœ she. Gapa nœ, tshe to kane ye ga pa Abrayamo á Ndjaba pa lima tœ œrœ fœ she.

7 Andaa dœ sharapu nene, egerœ uzu dá to kane ye ga pa aya uzu asœmœ.

8 Yé endjeneke á endje sœ kœgbœ œrœ bale lœ ndjokpa kœdœ azu á endje tshuutshu, kashe tœ upu nœ Melekisedeke, endje pa adœke œshe kœdœ uzu á tshe sœ dœ soro.

9 Tœ ndøngolønœ kœ, œneke yindœ kœpa adœke, lœkœ á Abrayamo ko bale lœ ndjokpa asœmœ, œ yindœ kœpa adœke Levi á tshe sœ lima kœgbœ œrœ bale lœ ndjokpa ko ndje œnce ye yé.

10 Gbambanœ nene, ataa endje zuzu lima Levi nene gbaa, œ sœ bata tshe sœ lima 6a lœ atanœ dœ Abrayamo zœ lœkœ á Melekisedeke na lima para tshatshu ye.

11 Awa akwa pa adœke anganga Ndjaba œ wuta lœ uwu aata Levi. Andaa œdœ anganga Ndjaba lœ uwu aata Levi koembœrœ lima akwa á li, ádá nœ kœgbœ má anga angbi anganga Ndjaba 6a lœ uwu aata Melekisedeke gugu nene tœ œsœnœ adœke endje ke endje 6a lœ uwu aata Aro.

12 Gbambanœ nene, œdœ endje kœyapa uwu koembœrœ akwa nœ anganga Ndjaba, œ li adj aœke endje yapa awa akwa.

13 Yé Gbozu nœ azœ á a pa o'o tœ upu nœ ye asœke, tshe sœ lœ anga angbi mara á anga uzu bale lœnœ mbœmbœrœ akwa nganga Ndjaba 6a pa ndaba nene.

14 Azu kœ wusœ nœ adœke tshe to lœ mara nœ Yuda, á Moyize papa lima o'o bale ala mbeti nœ ye tœ upu nœ anganga Ndjaba nene.

Anga nganga Ndjaba bata Melekisedeke

15 Yé œneke á sœ kœma œtœnœ ngbi kœdœ adœke: Anga nganga Ndjaba á tshe wuta, tshe sœ fata Melekisedeke.

16 Tshe wuwuta nganga Ndjaba lindœ awa akwa tœ upu noe aata uzu nene, kashe tshe wuta nganga Ndjaba lœ awa nœ gbøgbø nœ soro á ndøngølønœ gugu nene.

17 Yé buku nœ Ndjaba má adœke:
«Bœ kœdœ nganga Ndjaba nœ waa dœ waa
fata Melekisedeke.»

18 Ataa, endje ka lima tœ ongboro awa akwa mbœrœ á gbøgbønœ œdœ adánœ gugu lima nene.

19 Gbambanœ nene, awa akwa mbœmbœrœ adœke uzu dœ uzu á tshe li nene. Kashe anga øtshørœ kœropa nœ á a za lœsu azœ ga pa nœ mbœrœtœ ye fœ azœ, yé lœ awancœ, a li kœgitœ azœ ndoo dœ Ndjaba.

20 Yé œ mbœrœtœ endje dœ kœdarama nœ Ndjaba. Anga azu tete anganga Ndjaba lœ awa nœ kœdarama nene.

21 Kashe mbœrœ she, tshe wuta lima nganga Ndjaba lœ awa nœ kœdarama lœkœ má Ndjaba pa tœ upu nœ ye adœke:

«Gbozu dara ama ye
yé tshe yapa bala o'o ama ye nene:

“bœ kœdœ nganga Ndjaba nœ waa dœ waa.”»

22 Mbœrœ tœnœ dá tafo ayo á Yisu wuta ayi kœgi sharapu ugurutœ Ndjaba dœ azœ, sœ dœ øtshønœ kœropa ongboronœ.

23 Ga panœ, anganga Ndjaba ngba lima waa mbœrœ endje sœ lima kœtshu tœnœ, endje lili lima kœmbœrœ akwa nœ endje waa dœ waa nene.

24 Kashe Yisu sœ dœ soro nœ waa dœ waa yé akwa nganga Ndjaba nœ ye œ ka nene.

25 Mbœrœ tœnœ ataa, tshe li kœshe dœ mara nœ waa dœ waa endjeneke á endje na lœ awa nœ ye ga ndœ Ndjaba; gbambanœ nene, tshe sœ dœ soro á ka nene ndœ kœza avwala nœ ye fœ Ndjaba tœ upu nœ endje.

26 Ataa, Yisu kœdœ egerœ nganga Ndjaba á tshe li má dœ azœ. Tshe sœ yerœ, tshe gugu dœ o'o nœ uzu nene, tshe mbœmbœrœ ekperœ nene. Ndjaba za she kpi tœ aayi kœmbœrœ ekperœ yé œ za she ga pa œrœ kœ.

27 Tshe sœsœ bata anga angbi agboro anganga Ndjaba nene: tshe gbegbe kœza tokóró ɔlœ dœ ɔlœ utshunce mbœrœ ekperœ nœ ye dœ tœ ye, yé manda nœ, mbœrœ œnœ azu ogo nene. Tshe za tokóró kolœ awa tshebabale lœkœ á tshe za lima tœ ye dœ tœ ye tœ tokóró.

28 Andaa, awa akwa sœ koeko azu á endje mœmœ tœ agboro anganga Ndjaba; kashe o'o nœ kœdarama nœ Ndjaba á na manda awa akwa, za Gbolo á tshe guma œrœ ga tœ ndœngœlœnœ djigi, tœ egerœ nganga Ndjaba mbœrœ waa dœ waa.

8

Yisu kœdœ egerœ nganga Ndjaba nœ azœ

1 Andaa, gilida o'o nœ azœ á a yindœ kœpa tœnœ kœdœ mara egerœ nganga Ndjaba á a sœ dœ she, œshe á tshe sœ ga ati ga tœ kuni ngande tshagbozu nœ Ndjaba 6a lafo,

2 bata ayi akwa nœ adja œyeroœ osho œdœ œnœ adja gbanda tande á Gbozu mœ, kashe œ dœdœ uzu dâ mœ nene.

³ Endje za egerœ nganga Ndjaba kɔ ga tœ akwa mbœrœ kœto kœtorœ œdœ tokóró. Mbœrœ tœnœ ataa, œ sœ dœ ádá waa ye adœke tshe sœ dœ œrœ kœto tœnœ.

⁴ Cœdœ Kristu kœsœ lima 6a pa ɔshɔ, tshe dœ má nganga Ndjaba nene. Gbambanœ nene, anga anganga Ndjaba á endje sœ kœko kœtorœ lindœ awa akwa, sœ zœ.

⁵ Kashe endje sœ kœdonga Ndjaba ga tœ ishiri œrœ, ga tœ desherœ á sœ kœma adjapu nœ tsha-lafo. Mbœrœ tœnœ ataa dá Ndjaba za lima o'o fœ Moyize utshu nœ kœmœ gbanda tandé. Tshe pa fœ she adœke: «Wu, mbœrœ kɔ lindœ mara á mœ yi lima sœ nœ fœ 6c 6a pa kaga.»

⁶ Adjapu, tshe sœ kœmbœrœ akwa á ropance kɔ, mbœrœ œshe kœdœ uzu 6a uguru ɔtshɔ ayo á ka ga pa ɔtshœrœ á Ndjaba pa lima tœ nœ.

⁷ Cœdœ endje kœgbagbagbara o'o tœ upu nœ ayo neke lima utshunœ nene, ádá nœ kœyapa tœnœ doe bishanœ œ gu má nene.

⁸ Kashe tœnœ kœdœ kœgbagbara osho dá Ndjaba sœ kœgbagbara dœ azu nœ ye lɔkɔ á tshe sœ kœpa adœke:

«Gbozu pa adœke, dœ olo á na manda nœ,
á mœ lu tafo ayo ugurutœ mœ dœ azu Israyele
œdœ dœ azu ogo Yuda,

⁹ œ sœsœ 6ata ayo á sœ lima ugurutœ mœ dœ aata
endje

lɔkɔ á mœ ko endje dœ kane mœ
mbœrœ kœko endje ga ushu lœ ogo Ezipito nene.
Mbœrœ endje dœ tœ endje, endje mbœmbœrœtœ
endje lima lindœ ayo nœ mœ nene.

Gbozu pa adœke: œmœ ndje, mœ katœ endje ti ye.

10 Gbambanœ nene, wu ayo á mœ lu bala dœ azu
Israyele

manda olonœ asœmœ dœke:
ndœ kœza awa akwa nœ mœ,
Mœ su bala awa akwa nœ mœ
ga lœ gbetshelœ nœ endje œdœ ga lœsu endje.
Mœ te bala Ndjaba nœ endje,
yé endje te bala azu nœ mœ.

11 Uzu bale ugurutœ endje œ yisœ œrœ nene fœ
yanganoœ too fœ ayanœ adœke tshe wusœ
mœ,

mbœrœ endje para,œ wu bala sœ mœ ye,
kœto kpœtœ aaya azu œrrr ga tœ agboro azu.

12 Gbambanœ nene, mœ djerœ bala ndœ ekperœ
nœ endje,

yé mœ kpa kwatœ mœ kœtondœ nœ bale nene.»

13 Dœ kœpandœ tafo ayo, Ndjaba fa œneke utshunœ tœ ongboronœ. Andaa, œneke á fa ongboro
œrœ yé á gbœ ye, sœ ndoo kœyiwa tœnœ.

9

Mara kœdonga dœ Ndjaba lima utshunœ

1 Ali ayo sœ lima dœ mara nœ kœdonga dœ
Ndjaba œdœ pe Tepelo nœ ɔshœ.

2 Yé gbanda tandœ sœ lima kpœtœmœ, ali
tshakalancœ sœ tœ osho á i'irinœ kœdœ (Eyerœ
osho, á miinda dœ ndaba œdœ pe mapa á endje
sœ kœto fœ Ndjaba sœ lœ nœ.

3 Manda nœ, 6a ngba bisha ridonœ, gbanda
tandœ á i'irinœ kœdœ (Eyerœ osho kœropancœ,

4 á sœ dœ ndaba á sœ dœ œrœ, á endje zo yombo
pa nœ œdœ sanduku nœ ayo á endje dja kotenœ
dœ œrœ sœ kpœtœmœ. (Erœ á sœ lœnœ dœke: lœsú

á endje mbœrœ dœ œrœ á mane sœ lima lœnœ, tshøngbølœ nœ Aro á ndøkønœ wuta lima tœnœ œdœ pe ndaba nœ ayo.

⁵ Ba pa sandukunœ, endje ko lima œrœ bisha 6a zœ, œrœnœ sœ lima kœma akeluba, á yindœ kœpa adœke Ndjaba dœ tœ ye sœ lima 6a zœ zœ. Andjelunœ saha tshelœ ombo endje ga pance ga tœ osho á endje sœ lima kœto tokóró mbœrœ adœke Ndjaba djerœndœ ekperœ nœ azu. Kashe awa kœli ga lœ kœpandœ ádánœ bale dœ bale gugu nene.

⁶ Endje guma lima œrœnœ kœ dœ mara ataa, anganga Ndjaba sœ lima kœli ɔlœ dœ ɔlœ ga lœ ali tshakala gbanda tandemœ mbœrœ kœmbœrœ akwa nœ endje.

⁷ Kashe 6a lœ bisha tshakala gbanda tandemœ, egerœ nganga Ndjaba sœ kœli ga zœ kolœ awa bale lœ ungu bale. Tshe sœ kœli dœ indji agea kœto dœ makabo fœ Ndjaba mbœrœ ekperœ nœ ye dœ tœ ye œdœ mbœrœ œnœ azu.

⁸ ɔtshø Ishiri yindœ kœma adœke awa nœ kœli ga tœ œyerœ osho mamatoe ye damba nene, mbœrœ gbanda tandemœ neke utshunœ sœpe zœ.

⁹ Tœnœ dá sœ kœma ambárá nœ ngøngø asœ. ɔœ dœdœ makabo œdœ tokóró á endje sœ kœto fœ Ndjaba dá sœ kœguma lœsu uzu adœke tshe li kœdonga Ndjaba nene. ¹⁰ ɔœ sœ mbœrœ kœzirœ, kœndjorœ dœ pe kœdjutœ kotœ uzu lindœ mara o'o nœ alata. Tœnœ kœdœ mara œrœ á azu sœ kœmbœrœ tœnœ œrrr ga tœ adœke endje yapa œrœ para.

¹¹ Kashe Yisu na tœ egerœ nganga Ndjaba nœ ɔtshørœ á sœ kœna tœnœ. Tshe li tœ lœ gbanda

tande á sœ tœ egerœnce yé á li, œ dœdœ ndje uzu dá mbœrœ nene, œ yindœ kœpa adœke, á dœdœ œnœ tshapashœnœ asœ nene.

12 Cœ dœdœ lœ awa nœ indji akœ ayaburu œdœ avoro angombe nene, kashe lœ awa nœ indji ye doe tœ ye dá tshe li kolœ awa tshebabale ga tœ œyerœ osho yé á vwara azœ lœ ekperœ nœ azœ waa doe waa.

13 Gbambanœ nene, œdœ indji akœ ayaburu dœ akœ ngombe œdœ pe vorowo ovoro ngombe á endje dja ga tœ azu á endje mbœrœ ekperœ kœsœ koembœrœ adœke okœ endje wuta yerœ,

14 ataa, indji Kristu, á lœ awa nœ ishirœ nœ waa doe waa, á tshe zatœ ye doe tœ ye tœ makabo fœ Ndjaba 6ata uzu á tshe mbœmboerœ ekperœ nene kashe á tshu, rosœ nœ ye. Indji ye œ djutœ bala lœsu azœ lœ ekperœ nœ kuzu adœke a mbœrœ akwa fœ Ndjaba nœ soro.

15 Wu mbœrœ tœnœ ataa á Kristu dœ uzu 6a uguru tafo ayo dœ ongboro ayo. Bata á kuzu ye wuta mbœrœ kœyœ azu lœ kanga nœ ekperœ á mbœrœ lima tœ endje lœ ongboro ayo, endjeneke á Ndjaba e endje li ndœ kœgbœ œrœ tshangba nœ waa doe waa á tshe pa lima tœnœ.

16 Gbambanœ nene, œdœ mbeti kœko œrœ tshangba uzu kœwuta, œ sœ dœ ádá waa ye œdœ ayi kœsu mbetinœ kœtshu ye kane.

17 Mbeti kœko œrœ tshangba uzu sœ dœ ádá œdœ uzunœ kœtshu; kashe œdœ tshe kœsœ dœ soro, ádánœ gugu nene.

18 Mbœrœ tœnœ ataa, tœ kœtetœ koembœrœ ayo neke lima utshunœ, indji tu lima yeka.

19 Lökə á Moyize pandœ awa o'o liaka awa akwa fœ azu para, tshe za indji ovoro ngombe dœ œnœ akə ayaburu á djanga dœ ungu, á za aya ganea ɔyɔ á i usu agea ga tœnœ yé á yi ga la nœ, yeka á vwi ga tœ buku dœ tœ ye dœ pe ga tœ azu para.

20 Tshe pa adœke: «Asœ kœdœ indji nœ ayo á Ndjaba za awa tœnœ mbœrœ 'e.»

21 Manda nœ, tshe vwi ndje indjinœ ga tœ gbanda tandem dœ pe gbarœ para á endje donga Ndjaba dœ tœnœ.

22 Lindœ awa akwa, indji dá sœ kœmbœrœ adœke œrœ kɔ wuta yerœ, yé lœ awa nœ indji dá Ndjaba œ djerœndœ ekperœ.

Tokóró nœ Kristu gi ekperœ pa azu

23 Ataa, œdœ ishirï œrœ á sœ ɓa lafo kœsœ yerœ lœ awa nœ mara kœdonga oshonœ asœmœ, œ li adœke adja o'o nœ tshalafo dœ tœ endje sœ ndje lœ awa nœ tokóró neke á sœ dœ ɔtshœnœ kœropa nœ.

24 Gbambanœ nene, œ dœdœ ɓa tœ œyerœ osho á uzu mbœrœ dœ kane, á azu tondœ nœ yeka á mbœrœ, dá Kristu li ga lœnœ nene, kashe adja ɓa lafo. Ba zœ dá tshe sœ kœmatœ ye ngɔngœnœ asœ ɓa utshu Ndjaba mbœrœ azœ.

25 Yé œ dœdœ manda kœzatœ ye tœ tokóró awa ndjoro ɓata á egerœ nganga Ndjaba á tshe sœ kœli ungu bale dœ bale ga lœ œyerœ osho dœ angbi indji nene.

26 Gbambanœ nene, œ kœsœ má ataa, tshe wu má lima oyo awa ndjoro kœtotœ ali kœmbœrœ

tshapashɔ. Kashe tshe matœ ye kolœ awa tshebabale ɓa tœ ndɔngɔlɔ osho mbœrœ kœwo ekperœ lœ awa nœ kœzatœ ye tœ tokóró dœ tœ ye.

²⁷ Yé ɓata uzu kœ sœ mbœrœ kœtshu tœnœ awa bale yeka manda nœ, á Ndjaba œ wa ngbanga pa ye,

²⁸ awa bale ndje ataa, Kristu zatœ ye tœ tokóró awa tshebabale mbœrœ kœgi ekperœ pa azu ndjoro, yé tshe kwa bala tœ ye tœ bishancœ mbœrœ upu nœ ekperœ nene, kashe mbœrœ kœza kœshe fœ azu á endje sœ kœkate kœna she.

10

¹ Awa akwa nœ Moyize nana lima dœ adja o'o fœ azu nene, kashe œ sœ lima kœma išhiri ɔtshɔrœ á na bala. Awa akwa lili ndœ kœguma uzu á tshe yindœ kœna ga ndœ ndjaba nene. Mbœrœ tœnœ ataa ungu dœ ungu, endje sœ kœto kolœ tshetœ tokóró waa dœ waa.

² Ódœ Ndjaba kœdjerœ lima ndœ ekperœ nœ endjeneke á endje sœ kœdonga she kolœ awa bale , endje wu má sœ nœ adœke œne kpa sœsœ lœ ekperœ nene, yé œ ka má tœ kœto tokóró fœ Ndjaba ye.

³ Kashe, ungu dœ ungu, endje sœpe kolœ kœto tokóró fœ Ndjaba mbœrœ kœgbe dœ ekperœ nœ endje.

⁴ Gbambancœ nene, indji akœ angombe too œnœ aakœ ayaburu lili ndœ kœgi ekperœ bale nene.

⁵ Mbœrœ tœnœ ataa, lœkœ kœna Kristu ga pa tshapashɔ, tshe pa lima adœke:

«Ódœ tokóró, œdœ makabo, ɓœ yiyindœ nœ nene, kashe ɓœ mbœrœ undu fœ mœ.

6 Bœ yiyindœ agea á endje sho endje dœ owo ɓa pa ndaba
too tokóró á endje to fœ ɓœ mbœrœ kœdjerœndœ ekperœ nene.

7 Yé mœ pa adœke: “Uu Ndjaba, Emœ dœke, mœ na ga ndœ zœ dœ tœ mœ mbœrœ kœmbœrœ œneke á ɓœ yindœ nœ, lindœ œneke á endje sú tœ upu nœ mœ ɓa la buku á endje vwele.”»

8 Kristu pa utshunœ adœke: «Edœ tokóró, œdœ makabo, œdœ agea á endje sho endje dœ owo ɓa pa ndaba, œdœ tokóró á endje to mbœrœ kœdjerœndœ ekperœ, ɓœ yiyindœ œrœ bale nene yé œ gaga ndje tœ zœ nene.» Andaa, œtœnœ kœdœ makabo á sœ lindœ awa akwa.

9 Yé tshe kpa pa adœke: «Wu, mœ na mbœrœ kœmbœrœ œrœ á ɓœ yindœ nœ.» Tshe sœ kœwo ongboro mara kœdonga Ndjaba mbœrœ kœza ta-fonœ.

10 Yisu Kristu mbœrcetœ ye lindœ œrœ á Ndjaba yindœ nœ; tshe zatœ ye tœ makabo awa tshebabale fœ Ndjaba, yé œtœnœ ataa dá a wuta ayerœ azu mbœrœ she.

11 ɔlœ dœ ɔlœ, nganga Ndjaba bale dœ bale sœ koeka ga lafo ndœ kœmbœrœ akwa nœ ye, yé œ sœ koeto tshetœ tokóró kpœpanœ kpœpanœ; tokórónœ asœmœ á sœsœ kœgi ekperœ pa azu ɔlœ bale nene.

12 Kashe tœ upu nœ Kristu, manda kœzatœ ye tœ tokóró awa tshebabale ndœ ekperœ nœ azu, tshe sœ ga pa kuni Ndjaba waa dœ waa.

13 Ngœngœ asœke, tshe sœ kœkate ɔlœ á Ndjaba œ ko ayingba ye ga tshada ye.

14 Gbambanc nene, lœ kœzatœ ye toe makabo awa tshebabale asœmœ, tshe mbœrœ adœke endjeneke á tshe sœ koembœrœ adœke endje wuta yerœ lœ ekperœ noe endje, te azu á endje li.

15 Tœnœ kœdœ neke á Ḍtshœ Ishiri dœ toe ye sœ kœmatœ noe fœ azœ. Gbambanc nene, manda kœpa adœke:

16 «Asœke kœdœ ayo á mœ lu bala dœ endje manda olonce asœmœ,

Gbozu pa adœke:

ndœ kœza awa akwa noe mœ,

Mœ su bala awa akwa noe mœ

ga lœ gbetshelœ noe endje oedœ ga lœsu endje.»

17 Yé tshe kpa pa adœke: «Mœ kpa gbe dœ ngbindirœ oedœ dœ ekperœ noe endje nene.»

18 Andaa, ba toe osho á kœdjerœndœ ekperœ sœ zœ, ádá noe kœto makabo mbœrœ ekperœ gugu bale nene.

A na ga ndœ Ndjaba

19 Atamœ, alaya, a sœ kœyindœ noe dœ lœsu azœ adœke a li ga toe oeyerœ osho lœ awa noe indji Yisu.

20 Tshe kœrœ tafœ awa á sœ dœ sorœ fœ azœ lœ awa noe rido, œ yindœ kœpa adœke lœ awa noe undu ye dœ toe ye.

21 Yé a sœ dœ egerœ nganga Ndjaba á Ndjaba za she ga toe kumu akwa tshasœnda noe ye.

22 Ataa, a na ga ndœ Ndjaba dœ lœsu azœ ndjii oedœ lœ kœyindœrœ djigi mbœrœ tshe gi azœ lœ ngbindirœ á sœ toe lœsu azœ, yé œ djutœ undu azœ dœ ungu á sœ yerœ ye.

23 A mœmœ nene, a sœpe kolœ kœyindœ œrœ á a za lœsu azœ ga panœ; gbambanc nene, tshe sœ koembœrœ œrœ lindœ œneke á tshe pa tœnœ.

24 A gbɔndœtœ azœ lœ ugurutœ azœ dœ anga azœ á kœmbœrœ adœke a yindœ anga azœ dœ ɔtshœnœ dœ pe kœmbœrœ ɔtshœ akwa.

25 A kpakpa lœ angbœtœ nœ azœ nene bata á anga anga azœ sœ kœmbœrœ tœnœ, kashe a to gbɔgbɔ lœ tœ azœ mbœrœ 'e sœ kœwu adœke olonœ sœ kœndo tœnœ.

26 Gbambanœ nene, œdœ a kœsœpe kœmbœrœ ekperœ dœ lœsu azœ manda kœwusœ adj a o'o, tokóró tœ upu nœ ekperœnœ asœmœ kpa gugu nene.

27 Kashe, œ sœpe kolœnœ adœke a kate ɔgbɔ ngbanga á Ndjaba œ wa ga tœ azu dœ pe egerœ owo á ju ayingba ye.

28 Uzu neke á tshe dara pa awa akwa nœ Moyize, endje wu oyo ye nene, œdœ azu bisha too votœ kœpa timunœ, ngbewo endje wo she ye.

29 Uzu neke á tshe wu Gbolo nœ Ndjaba gbambanœ, á gu œsœ indji ayo á mbœrœ adœke tshe wuta yerœ, yé á dara pa fshirœ nœ ɔtshœ lœsu, 'e sœ dœ gbetshelœ adœke tshe gbɔ bala egerœ djofele á ropa nœ.

30 Gbambanœ nene, a wusœ uzu neke á tshe pa lima adœke: «Emœ dá gi tshangba ekperœnœ asœmœ fœ endje, œmœ dá za bala djofele fœ endje»; yé ga panœ: «Gbozu œ wa bala ngbanga ga tœ azu nœ ye.»

31 œ sœ tœ ekpenœ waa adœke uzu gbɔ o'o tshakane Ndjaba nœ soro.

32 Kashe 'e gbe dœ ali olo nœ 'e lima kane: 'e gbɔ ingbisho yé lœkœnœ asœmœ, 'e shi lima gbi lœ egerœ koshe á gbɔgbɔ.

33 Endje sœ lima kœgu anga anga 'e ugurutœ 'e

dœ pe kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje tœ ala azu,
kashe e'e kœ, 'e yi lima ndœ kœsœ awa bale dœ
anga 'e asœmœ lœ mara kœwu kanganœ ata.

34 Yé 'e sœ ndje lima kœwu oyo dœ aayi kângâ;
ataa endje gbœtœ œrœ nœ 'e gbaa, 'e sœ kolœ dœ
yanga mbœrcœ tœnœ, mbœrœ 'e wusœ nœ adœke
'e gbœ bala ɔtshœrœ neke á œndœnœ œ di waa zœ.

35 'E kakatœ kœyindœ œrœ á 'e sœ kœko lœsu
'e ga pa nœ ti nene, mbœrœ 'e gbœ egerœ œrœ
tshangbanœ zœ.

36 « li dœ 'e kœshi gbi lœ kœru lœsu 'e, yé á
kœmbœrœ œrœ neke á Ndjaba yindœ nœ yeka á
kœgbœ œrœ neke á tshe pa lima tœnœ.

37 Gbambanœ nene, endje sú 6ala buku adœke:
«Œ sœpe olo teasho, olo teasho gbambanœ,
yé uzu neke á tshe na, œ na bala zœ,
tshe kpatalœ ye nene.

38 Andaa, uzu nœ mœ á tshe sœ ndjii œ sœ dœ soro
lœ awa nœ kœyindœrœ nœ ye,
kashe œdœ tshe kœkwa ga manda nœ, lœsu mœ œ
sœ dœ yanga mbœrœ she nene.»

39 Azœ, a dœdœ azu nœ kœkwa ga manda nœ yeka
á kœli ga lœ kuzu nene, kashe azœ kœdœ azu nœ
kœyindœrœ mbœrœ kœshe nœ uvuru azœ.

11

O'o tœ upu nœ kœyindœrœ

1 Kœyindœrœ kœdœ mara á uzu gbœ dœ œrœ
neke á tshe za lœsu ye ga pa nœ, œtœnœ kœdœ
mara kœwusœ adjœ œrœ neke á uzu œ wu dœ ala
ye nene.

2 Ndjaba ma lima o'o tœ upu nœ anga azu utshunœ mbœrœ kœyindœrœ nœ endje.

3 Lœ awa nœ kœyindœrœ, a sœ kœwusœ nœ adœke Ndjaba mbœrœ tshapashœ dœ o'o ama ye. Ataa, œrœ para á a sœ kœwu tœnœ, œ to lœ neke á a wu nene.

4 Lœ awa nœ kœyindœrœ, Abele to ɔtshœ tokóró fœ Ndjaba kœropa œnœ Kayina. Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba ma she adœke, œshe kœdœ uzu á tshe sœ ndjii. Gbambanœ nene, Ndjaba ma ngbi adœke œne yindœ kœtorœ nœ ye. Mangba kœyindœrœ nœ ye, ataa tshe tshu gbaa, tshe sœpe kœpa o'o zœ.

5 Lœ awa nœ kœyindœrœ, Enoke wuwu kuzu dœ ala ye nene yé endje gbøgbø she nene. Ndjaba za she gutœnœ ga lafo ga indiri ye; yé utshu nœ kœœ she ga lafo, endje ma lima o'o tœ upu nœ ye adœke tshe ga lima tœ ala Ndjaba.

6 Andaa œdœ uzu kœgugu dœ kœyindœrœ nene, tshe ga tœ ala Ndjaba nene. Gbambanœ nene, uzu neke á tshe yindœ kœna ga ndœ Ndjaba, œ li adœke tshe yindœ nœ adœke Ndjaba sœ zœ, yé tshe sœ kœgi tshangba œrœ fœ azu á endje sœ kœpara she.

7 Lœ awa nœ kœyindœrœ, Nowa dji lima o'o ama Ndjaba lœkœ á tshe ma œrœ á mbœrœtœ endje bala mbatsha fœ she. Nowa za o'onœ dœ ádá yé œ mbœrœ egerœ agba ndœ kœshe azu tshelœ bingi nœ ye. Ataa, tshe wa ɔgbø ngbanga ga pa azu nœ tshapashœ yeka á wuta lima uzu ndjii tœ ala Ndjaba mbœrœ kœyindœrœ.

8 Lœ awa nœ kœyindœrœ, Abrayamo dji lima Ndjaba á tshe e she kœna ga lœ ogo á tshe pa lima

ndœ kœza tœnœ fœ she. Abrayamo katœ ogo ye ti ndœ kœna ga tœ osho á tshe wuwusœ nœ nene.

⁹ Lœ awa nœ kœyindœrœ, Abrayamo na kœsœ 6ata gene 6a tœ osho á Ndjaba pa tœ nœ fœ she. Tshe sœ lima kœlo sœnda gbanda tande bale dœ Izaka œdœ Yakobo á o'onœ á Ndjaba pa lima ndœ noe, sœ ndje mbœrœ endje.

¹⁰ Gbambanœ nene, Abrayamo sœ lima kœkate ongbo neke á sœ dœ kitî anda ndjoro, á Ndjaba dœ tœ ye dœ ayi kœyisœ mara kœmœ tœnœ œdœ ayi kœmœ tœnœ.

¹¹ Lœ awa nœ kœyindœrœ, Sara ndje, ataa ungu nœ kœzu agbolo ro lima ye, tshe zu lima gbolo mbœrœ á tshe za Ndjaba tœuzu á tshe yayapa o'o ama ye nene.

¹² Mbœrœ tœnœ ndje ataa,uzu bale á tshe ndo doe kuzu, zu azu ndjoro á endje sœ 6ata angerepe 6a lafo dœ pe mindu tœ ama egerœ ungu á endje li kœdi tœnœ nene.

¹³ Lœ awa nœ kœyindœrœ, azu para á endje tshu lima, endje gbøgbø lima œrœ á Ndjaba pa tœnœ fœ endje nene. Kashe endje wu lima œtœnœ œ yindœ nœ lœ ïngirinœ yé œ wusœ nœ adœke œne kœdœ agene œdœ aayi kœna ana pa ɔshœ.

¹⁴ Gbambancœ nene, azu á endje pa mara o'o ataa, sœ kœma ngbi adœke œne sœ kœpara ogo nœ œne.

¹⁵ Yé œdœ endje kœsœ kœgbe dœ ogo á endje to lima lœnœ, endje kwa má tœ endje ga zœ ye.

¹⁶ Dœ adjapu, endje sœ lima kœpara ogo á ga dopanœ, ogo 6a lafo. Mbœrœ tœnœ ataa, Ndjaba sœsœ dœ tshula adœke endje e œne Ndjaba nœ endje nene; yé tshe guma ongbo bale fœ endje.

17 Lœ awa nœ kœyindœrœ, Ndjaba wu lœsu Abrayamo, tshe za gbolo nœ ye Izaka tœ tokóró, tshe za gbolo nœ ye tshebabale, andaa Ndjaba pa lima tœ œrœ fœ she.

18 Yé Ndjaba pa lima fœ she adœke: «Lœ awa nœ Izaka dá 6œ gbɔ bala aata zœ á mœ patœ endje fœ 6œ.»

19 Abrayamo sœ lima kœpa adœke Ndjaba li kœshe she uzu lœ kuzu. Mbœrœ tœnœ ataa, tshe wu lima gbolo nœ ye bata uzu á tshe she lœ kuzu.

20 Lœ awa nœ kœyindœrœ ndje, Izaka to kane ye ga pa Yakobo dœ pe Ezawu ndœ tshambatsha.

21 Lœ awa nœ kœyindœrœ, Yakobo ndo ndœ koetshu tœnœ, ce to kane ga pa agbolo nœ Yozefu bale dœ bale yé œ gote dœ kœtra kumu ye ga tœ mato tshɔngbɔlɔ, yé á donga Ndjaba.

22 Lœ awa nœ kœyindœrœ, ndoo dœ olo kuzu Yozefu, tshe gbara o'o tœ upu nœ kœwuta agbolo Israyele lœ Ezipito yé œ za awa o'o tœ mara á endje mbœrœ dœ ngbabi ye.

23 Lœ awa nœ kœyindœrœ, Moyize, manda kœzu she, abancœ dœ ayinœ za lima she yiwatœ nœ manda yapu votœ mbœrœ endje wu lima kœga nœ gbolo nœ endje, yé endje sœsœ lima dœ awa awa o'o nœ gbozugo nene.

24 Lœ awa nœ kœyindœrœ, lɔkɔ á Moyize wuta gbozu, tshe vwara lima tœ ye adœke endje e œne gbolo nœ yawuru nœ Farawo.

25 Tshe yi lima ndœ nœ adœke œne wu oyo awa bale dœ azu nœ Ndjaba, yé œ vwaratœ ye tœ œsœ nœ kœsœ lœ yanga nœ ekperœ á œndœ nœ œ di nene.

26 Tshe wu lima kœyiangba Kristu 6a ndœ ye 6ata kœgbœrœ ndjoro á rosœ kœgbœrœ nœ Ezipito; gbambanœ nene, tshe ko lima ala ye ga pa kœgbœ bala œrœ tshangbanœ.

27 Lœ awa nœ kœyindœrœ, tshe katœ Ezipito ti œ kpakpa awa oko nœ gbozugo nene, yé tshe shi gbi 6ata uzu á tshe sœ kœwu Ndjaba á endje sœsœ kœwu she nene.

28 Lœ awa nœ kœyindœrœ, tshe mbœrœ lima angbo Pake dœ azu Israyele, yé œ pa fœ endje adœke endje dja indji agea ga pa manda nœ endje mbœrœ andjelu nœ kœwo azu kœro, á kœwowo aeya agbolo yakoshe nœ endje nene.

29 Lœ awa nœ kœyindœrœ, azu Israyele zu lima egerœ odoro ungu inglebiri 6ata ɔɔrœ osho, yé azu Ezipito yi lima ndœ kœzu manda endje yeka á ungu su ga pa endje kpœlirœ.

30 Lœ awa nœ kœyindœrœ, Azu Israyele fa lima dje indiri gbagba Yeriko manda olo mindu dœ bisha (7) yeka á kavwa.

31 Lœ awa nœ kœyindœrœ, Rahabe, yashe gugati tshutshu lima awa bale dœ azu á endje vwaratœ endje ndœ kœdji Ndjaba nene, mbœrœ tshe za lima osho kœsœ fœ agene á endje na kœwu osho utshunce yeka á kœgu kœvato nœ.

32 O'o gade dá mœ kpa pa a? Mœ sœsœ dœ lœkœ ndjoro ndœ kœpa o'o tœ upu nœ Jedeyo, Barake, Samesone, Jefete, Davidi, Samwele dœ pe aayi kœgbara o'o nene.

33 Mangba kœyindœrœ, endje gbo lima tœ osho noe anga azu ogo, endje za lima o'o nœ kœsœ ndjii ga tœ akwa, endje gbo lima œrœ á Ndjaba pa tœnœ fœ endje ye, endje i lima ama amuru ga tœnœ;

³⁴ endje ru lima gbøgbø nœ owo, endje she lœ kuzu ingle yakamba, endje á endje sœ lima dœ kœba she dœ ɔtshønœ, endje sœ lima dœ gbøgbø lœ koshe, endje gørø lima angbi aturugu.

³⁵ Ayashe wu lima azu nœ endje á endje tshu, kœkwa dœ soro.

Kashe anga azu wu lima oyo waa, ataa endje vwaratœ endje kœwuta lœ ekperœ mbœrœ á kœgbø kœshe lœ akuzu.

³⁶ Ayingba endje sœ lima kœmœ endje dœ kœbi endje dœ ndjapa, kœi endje dœ djingiri dœ kœko endje va ga lœ anda kângâ.

³⁷ Endje ve lima endje dœ badja á wo endje, œ wa tshelœ anga endje dœ sii, œ wo anga endje doe ingle yakamba, endje sœ lima kœlo djezœ ng-bangbangba, endje verœ lima ɔkœ apata too œnœ ayaburu; endje gugu lima dœ œrœ nene, endje sœ lima kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje, endje sœ lima kœwu oyo waa,

³⁸ endje á tshapashœ gaga dœ endje nene. Endje sœ lima ɓa lœ kpagagasho œdœ ɓa pa kaga, endje sœ lima ɓa lœ ɔngœ badja dœ pe ɓa lœ gorokpa.

³⁹ Endje kœ, endje ma o'o tœ upu nœ endje mangba kœyindœrœ nœ endje, kashe endje gbøgbø œrœ á Ndjaba pa lima tœ nœ nene.

⁴⁰ Yé Ndjaba kpa guma lima sœ œrœ dœ ɔtshønœ kœrosœ nœ fœ azœ, œ li adœke azœ dœ endje, a sœ awa bale á kœli.

12

Kœru lœsu lœ kœwu lœsu

¹ Ataa, azœ ndje á a sœ dœ atimu ndjoro ingle azœ, a katœ kongba nœ azœ kœ œdœ ekperœ á sœ

kœli azœ lœ ana noe azœ, a kpa ɔrɔ dœ kœru lœsu lœ awa á endje za ga utshu azœ.

² A ko ala azœ ga pa Yisu á tshe mbœrœ adœke a sœ dœ kœyindœrœ tœ alinœ œrrr ga tœ ndœngœlœnœ. Tshe yindœ kœtshu pa kurushi yé œ gbegbe dœ tshula neke á sœ mbœrœ mara kuzu ataa nene, mbœrœ tshe vwara lima tœ ye tœ yanga neke á endje gumasœ noe fœ she, yé ngœngœ asœ tshe sœ ga pa kuni ngande tshagbozu noe Ndjaba.

³ 'E gbe dœ she tœ mara á tshe ru lœsu ye lœ œrœ kœ aayi kœmbœrœ ekperœ mboerœ ga tœ ye yeka á 'e kœmœmœ lœ gbetshelœ noe 'e nene.

⁴ Gbambancœ nene, lœ koshe noe 'e mbœrœ ekperœ, 'e nganga damba angancœ œrrr ga lœ kuzu nene.

⁵ Yé œndœ upu á endje sœ kœmi fœ 'e 6ata agbolo djerœ 'e ye a?

«Gbolo noe mœ, vwavwaratœ zœ tœ djofele noe Gbozu nene,
mœmœ lœ gbetshelœ noe zœ nene lœkœ á tshe kœsœ
kœgbagbara bœ.

⁶ Gbambancœ nene, Gbozu sœ kœyɔrɔ uzu á tshe yindœ ye,

yé œ sœ kœza djofele fœ gbolo kœ á tshe yindœ ye.»

⁷ Mbœrœ kœmbœrœ ala fœ 'e dá 'e sœ kœwu oyo. Ndjaba sœ kœmbœrœ dœ 'e 6ata agbolo noe ye. Gbolo de dá abancœ zaza djofele fœ she nene a?

⁸ Edœ endje kœzaza djofele fœ 'e 6ata á endje za fœ agbolo kœ nene, dá 'e dœdœ agbolo noe Ndjaba nene, kashe 'e kœdœ agbolo á alaba 'e sœ kpi.

⁹ Alaba azœ pa ɔshœ kœdœ aayi kœmbœrœ ala fœ azœ, yé a sœ kœdji endje. Tœ kœrosœ noe kœ, œ li

adœke a dji Aba azœ noe išhirı yeka á kœgbø sorø lœ ye.

10 Yé endje, endje sœ lima kœza djofele fœ azœ ndœolo teasho bata á endje yi lima ndœ noe. Kashe Ndjaba sœ kœza djofele noe ye fœ azœ mbœrœ adœke a sœ dœ ɔtshœnœ dœ pe kœgi mara á tshe sœ yerœ dœ tœnœ fœ azœ.

11 Loko á azu sœ kœgbø djofele, endje sœ kœwu adœke tœnœ kœdœ œrœ noe yanga nene, kashe œrœ noe oyo. Kashe œrrr manda noe, azu á endje wu mara djofelenœ ascœmœ œ gbø œrœ á sœ kœza kœsœ gee œdœ kœmbœrœ adœke uzu sœ ndjii.

Kœmi upu œdœ kœgbota tshelœ utu

12 Ataa, 'e yœrœ tshelœ kane 'e á mœmœ œdœ matshukuda 'e á sœ vwelevwele.

13 Yé mbœrœ ada 'e, 'e guma awa ndjii mbœrœ adœke aayi gbada kœkoko ada endje tœsho dœ uku nene, kashe endje she.

14 'E para kœsœ gee dœ azu ko, dœ pe kœsœ yerœ á mbœrœ tœnœ nene, uzu bale œ wu Gbozu nene.

15 Ala 'e gbø adœke uzu bale wuwuta lœ ɔtshœ lœsu noe Ndjaba nene. Uzu bale sœsœ bata eshe ɔyœ á shuushu, á kœtetœ kœndanga too kœli ga lœ azu ndjoro nene.

16 Ala 'e gbø tœ kœmbœrœ angba budu too ayi kœmbœrœtœ œrœ á sœ yerœ bata á Ezawu mbœrœ lima á ka tshagbozu noe ye kolœ mbœrœ kœzirœ awa bale.

17 Gbambance nene, 'e wusœ noe manda noe adœke, tshe yi lima ndœ noe adœke aba œne to kane ye ga pa œne á œne kœgbø ɔtshœrœ á Ndjaba pa lima tœnœ, yé tshe lili lima ndœ kœgbø tœnœ

nene. Tshe gbəgbə awa ndœ kœfa gbetshelœ nœ abanœ nene, ataa kœdi tshelœma nœ ye dœ kœki doe ngola ye gbaa.

18 E'e, 'e nana ndoo dœ anga adja œrœ á endje li kœgoro tœnœ nene: bata owo á sœ kœju tœnœ, ubu osho, osho á wu narì, ndavuru yugu,

19 tshama ngbake, tshama azu. Azu á endje sœ lima kœdji tshama œrœ ataa, vwaratœ endje ndœ kœdji anga o'o ga pa nœ ye.

20 Gbambancœ nene, endje lili lima kœru lœsu endje tœ awa o'o asœke nene: «Uzu á tshe ɔ ga pa kaga asœ, œdœ agea, œ li adœke endje ve she dœ badja.»

21 Cœrœ á endje sœ lima kœwu tœnœ za awa fœ endje, yé Moyize pa adœke: «Mœ sœ kœde gbaragbara dœ awa.»

22 Kashe e'e, 'e na ndoo dœ kaga siyona dœ pe lœ ongbo nœ Ndjaba nœ soro, dœ Yerusalemœ nœ tshalafo, osho á aandjelu kutu dœ kutu sœ dœ angbœtœ nœ angbo,

23 œdœ angbœtœ nœ aeya agbolo á endje sú i'iri endje ba lafo, á Ndjaba ayi kœwa ngbanga nœ azu para, dœ pe iširi azu á endje li.

24 'E na ga ndœ Yisu á tshe dœ uzu ugurutœ tafo ayo, á indji ye gœrœ ekperœ para yé á kpa sœ koepa o'o kœropa indji Abele.

25 Ala 'e gbə adœke 'e vvawwaratœ 'e ndœ kœdji uzu á tshe sœ koepa o'o fœ 'e nene! Gbambancœ nene, endje gbə lima djofele lœkœ á endje vwaratœ endje kœdji uzu á tshe sœ lima kœgbota tshelœ utu endje ba pa ɔshœ. Endje á endje gbə djofelenœ ataa, á kœfutœ azœ a? A gbə ndje djofele œdœ á

kœvwaratœ azœ kœdji tsheneke á tshe sœ kœpa o'o fœ azœ ɓa lafo.

26 Ⓛshe á ɔshœ sœ kœturu tœnœ ndœ tshama ye, ngɔngœ asœke tshe sœ kœpa fœ azœ adœke: «Tœ ndɔngɔlɔnœ, mœ mbœrœ adœke kolœ ɔshœ dá turu nene, kashe tshalafo ndje.»

27 O'once á tshe kpa pa awa bale tœ ndɔngɔlɔnœ sœ kœmindœ noe adœke œrœ kœ á tshe mbœrœ lima ga pa tshapashœ á sœ kœturu tœnœ œ yiwa, yé œneke á sœsœ kœturu tœnœ nene œ sœpe.

28 Mbœrœ tœnœ ataa, a gbœ ogo neke á turu nene, a tepa ɔtshœ lœsu noe Ndjaba dœ ɔtshœnœ. Lœ awa noe œtœnœ, a mbœrœ akwa fœ Ndjaba dœ mara á tshe yindœ noe, a dji she dœ pe kœkpa awa ye.

29 Gbambancœ nene, Ndjaba noe azœ kœdœ owo á ju œrœ.

13

Mara kœmbœrœ œrœ á ga tœ ala Ndjaba

1 'E sœpe kœyindœtœ 'e dœ anga 'e ɓata aayazu.

2 Ⓛndœ kœza osho kœsœ fœ azu djedjerœ 'e nene. Gbambancœ nene, mangbanœ dá anga azu za lima osho kœsœ fœ aandjelu, kashe endje wuwusœ noe ataa nene.

3 'E gbe ndje dœ endjeneke á endje sœ lœ anda kângâ ɓata 'e dœ aayi kângâ awa bale dœ endje kane. 'E gbe ndje dœ endjeneke á endje sœ kœmbœrœ œrœ kanga fœ endje, mbœrœ e'e ndje, 'e sœ dœ ɔkœ ɓata endje.

4 Ⓛ li adœke azu kœ lisœ totœ, yé anga ayi totœ bale lolo dœ angbi uzu kpi nene. Gbambancœ nene, Ndjaba œ wa bala ɔgbœ ngbanga ga tœ aayi

angba budu oedoe ga toe ayi totoe á tshe para angbi
uzu.

⁵ **E** lili adœke kœyindœsho mbœrœ ngendja ndi
otsho 'e nene; 'e za lœsu 'e ga pa neke á 'e soe doe
tœnœ mbœrœ Ndjaba doe toe ye pa adœke: «Mœ
katœ zœ ti bala nene, oendœ zœ œ djerœ mœ bala
nene.»

⁶ Mbœrœ tœnœ ataa, a li doe lœsu azœ djigi kœpa
adœke:

«Gbozu kœdœ ayi kœti kane mœ,
mœ soesœ doe awa noe œerœ bale nene.
Œrœ gade dá uzu li kœmbœrœ toe mœ a?»

⁷ 'E gbe doe agbozu tshapa 'e á endje pa O'o ama
Ndjaba fœ 'e kane. 'E gbe doe mara á soro endje
ka doe tœnœ, yé œ mbœrœtœ 'e lindœ kœyindœrœ
noe endje.

⁸ Yisu Kristu yayapatœ ye nene, tshe soe awa
bale libi, kpesheke oedoe waa doe waa.

⁹ 'E zazatœ 'e ti lœ djingili ndœ o'o noe wala noe
angbi azu nene. Gbambancœ nene, œ li adœke
otsho lœsu noe Ndjaba to gbøgbø fœ 'e, 'e zaza lœsu 'e
ga pa awa o'o toe upu noe kœzirœ nene. Endjeneke
á endje soe kœza o'o noe kœzirœ ga toe akwa, endje
gbø tshangbancœ nene.

¹⁰ A soe doe ndaba á aayi akwa 6a lœ gbanda
tande lili kœko œneke á endje to doe tokóró ga
panœ á kœzi nene.

¹¹ Gbambancœ nene, endje sho undu agea, á
egerœ nganga Ndjaba œ na doe indji ye ga
toe œyerœ osho mbœrœ kœyœndœ kœdjerœndœ
ekperœnce, 6a ushu toe gbagba.

¹² Mbœrœ tœnœ ataa, Yisu, ndœ kœmbœrœ
adœke azu wuta yerœ lœ indji ye doe toe ye, tshe
wuta 6a ushu toe ongbo á tshu.

13 Ataa, a wuta lœ gbagba ndœ kœna kœgbötœ azœ dœ she, yé œ yindœ nœ adœke endje gu azœ doe mara á endje gu lima she.

14 Gbambanœ nene, pa ɔshœ asœke, a sœsœ dœ ogo kpiri nene, kashe a sœ ndœ kœpara awa ogo neke á na bala.

15 Lœ awa nœ Yisu, a kœto makabo noe kœdonga Ndjaba, tœnœ kœdœ itshi á a donga dœ i'iri ye.

16 (Endœ kœmbœrœ ɔtshœrœ djedjœrœ 'e nene, dœ pe kœti kane 'e lœ tœ 'e, mœrœ mara tokóró ataa dá soe kœga tœ ala Ndjaba.

17 'E dji agbozu tshapa 'e yé œ zatœ 'e ga ati utshu endje. Gbambanœ nene, endje dœ tœ endje dá sœ kœgbondœ išhiri 'e mœrœ endje dá pa bala ndœ upuncœ fœ Ndjaba. Ataa, endje mœrœ dœ yanga kashe dœ kœpulcœma endje nene, ete nene 'e gboœrœ tshangbanœ nene.

18 'E za avwala mœrœ 'a. Gbambanœ nene, 'a yindœ nœ adœke 'a sœ dœ adja ɔtshœ gbetshœlœ tœ lœsu 'a ndœ kœmbœrœ ɔtshœrœ ɔlœ dœ ɔlœ.

19 'E mœrœ cœtœnœ, mœ sœ kœyœndœ nœ ɔlœ dœ ɔlœ adœke 'e za avwala tœ upu nœ mœ á Ndjaba kœza awa fœ mœ katsha ndœ kœkwa ga ndœ 'e.

Avwala

20 Kaka Ndjaba nœ kœsœ gee, á tshe she lima Gbozu nœ azœ dœ Yisu á fa she tœ ayi kœgbondœ apata, á tshe mœrœ ayo nœ waa dœ waa dœ indji yé,

21 to gbogbœ nœ kœmbœrœ ɔtshœrœ kœ á tshe yindœ nœ adœke 'e mœrœ. Tshe mœrœ fœ azœ œneke á ga tœ ala ye lœ awa nœ Yisu Kristu á mokœ sœ mœrœ she lœ ngbugu dœ ngbugu. Ame!

Ndɔngɔlɔ o'o œdœ abala

²² Alaya, mœ yɔndœ nœ ga ndœ 'e adœke 'e ru lɔsu 'e tœ kœyisœ o'o ama Ndjaba asœ! Mœ susu o'once ndjoro nene.

²³ 'E wusœ nœ adœke aya azœ dœ Timote wuta lœ kângâ ye. Ædœ tshe kœna ga mœ katsha, mœ na kœwu 'e awa bale dœ she zœ.

²⁴ 'E bala agbozu tshapa 'e para dœ pe ayerœ azu kœ. Ayerœ azu tshelœ ogo Itali vwa abala fœ 'e.

²⁵ Kaka ɔtshɔ lɔsu nœ Ndjaba sœ dœ 'e para.

**Mono
Mono New Testament**

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc. and ACOTBA-SUBO

Language: Mono

Contributor: Association Congolaise Pour la Traduction de la Bible et
Alphabetisation - Sukisa Boyinga

All rights reserved.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 14 May 2025

fe1a9e91-0d4a-5969-816d-e467ff6cc983